

Akreditovaný vzdělávací program
Příběhy porozumění. Moderní výuková metoda tvůrčího psaní k vybraným
tématům na 2. stupni ZŠ a SŠ, realizovaný v rámci projektu reg. č.
CZ.07.4.68/0.0/0.0/16_037/0000305

Vzdělávací materiály

Vzdělávací program byl akreditován MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických
pracovníků pod č. j.: MSMT-508/2018-1-26

Centrum pro kulturní a sociální studie, z.s.
Praha 2019

Projekt

Příběhy porozumění. Moderní výuková metoda tvůrčího psaní k vybraným tématům na 2. stupni ZŠ a SŠ, reg. č. CZ.07.4.68/0.0/0.0/16_037/0000305
je spolufinancován Evropskou unií.

Vzdělávací materiály

k akreditovanému vzdělávacímu programu Příběhy porozumění. Moderní výuková metoda tvůrčího psaní k vybraným tématům na 2. stupni ZŠ a SŠ, č. j. akreditace: MSMT-508/2018-1-26

© Centrum pro kulturní a sociální studie, z.s.
Praha 2019

Ludvík Němec

- *1957 Kyjov – žije v Brně

Ludvík Němec dílo

- *Nejhlasitější srdce ve městě*, 1978
- *Hra na slepo*, 1982 – román
- *Průvodce povětrím a tmou*, 1988
- *Negativ*, 1989 – román
- *Já jsem ta tma*, 1996 – sbírka povídek
- *Láska na cizím hrobě*, 2013 – sbírka delších povídek
- *Odpustky pro příští noc*, 2015, povídky
- *Žena v závorce*, 2018

Žena v závorce (román) 2018

anotace:

Příběh ženy, která věří, že se celý svět odehrává jen v její hlavě, a příběh muže, který se snaží z tohoto labyrintu uniknout. Pro něj je Ariadninou nití jeho vlastní milostný příběh, možná se však nevyhne ani brutálnějších metodám. Lze ale přijmout podobu lásky, díky níž jeden život vzniká, zatímco jiný má být ukončen? Němcův román je utkáán z desítek příběhů: některé si vymýšlí pomatená spisovatelka, jiné vkládá do počítačových her její obdivovatel. Tím hlavním je ale příběh mladé ženy a jejího milence, kteří ještě doufají v ten nejdůležitější příběh našich životů. Próza však není postmoderní hrou, v níž hrají roli alternativní linie a falešné identity. Na to se dotýká příliš citlivých míst v bytí většiny z nás. „Mezi zapraseným rohem nosorožcovým a zlatým rohem jednorožcovým je napjata struna, na níž si brnkám své milostné romance... to provazolezecké lano nad Macochou, po němž balancuji k vám,“ píše spisovatelka Barbora ve svých pamětech. A zatímco vysoko na tom laně se chvěje její syn se svou milenkou, hloubka pod nimi temní a záchranná síť nikde. Nepokládáme-li ovšem (spolu s autorem) za takovou síť samotnou literaturu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Žena v závorce - recenze

- Němcův román působí výjimečně svým starosvětsky řemeslným provedením, pečlivým výběrem původních románových surovin a jejich uvážlivým, ručním zpracováním. Zatímco většina současných knižních příběhů je založena jen na několika prvotních nápadech a pak už jen schopnosti co nejrychleji bušit do klávesnice, Žena v závorce představuje vsutku román - čímž o to palčivěji připomíná, jak našim soudobým knižním příběhům preciznost a bohatost románového tvaru chybí.
- Vypravěč-fotograf jako by ztělesňoval generaci X, jež dospěla po revoluci, ale svůj boj o sebeprosazení a vytěžení nových možností kapitalismu vzdala. A jeho protihráč, herní magnát Bér, naopak ztělesňuje ty, kdo pochopili, že v současnosti se hraje o mediální obraz, že k prosazení svého je nutná schopnost populisticky vyjít vstříc očekávání publika i ochota udělat v rámci sebeprosazení skutky, které jsou za hranou, a protivník je tudíž nečeká.

Žena v závorce – recenze (pokračování)

- Žena v závorce je zkratka román o dnešní české společnosti. Zároveň má ale výrazně brněnský kolorit. A opět ne prvoplánově, že by se v něm jezdilo "šalinó". Spíš symbolickým obrazem města, které se honosí kulturností, odvolává se na své básnické bardy Mikuláška se Skáčelem, kteří tu ale už nejsou a nikdo je nenahradil; město, kde se lokální provinčnost snoubí s ambiciózností hodně východního ražení.
- Zůstaňme tedy u konstatování, že v Němcově Ženě v závorce ožívá nejen tento již vzácný typ vyprávění, ale hlavně že v něm ožívá tradice románového příběhu, který umí být zároveň zábavný a truchlivý, vycizelovaný na povrchu a mnohvrstevnatý uvnitř. Že lze hltat děj kvůli tomu, jak to dopadne, a zároveň obdivovat, nakolik je román precizně udělán. (Petr A. Bílek)

Odpustky pro příští noc, povídky (2015)

- Když se potkají žena a muž, kolik lidí se vlastně potká? Kolik bytostí je s námi ve chvílích nejintimnějších — a nemusejí to být jen bytosti živé a lidské? V okamžicích milosti jsou stěny mezi námi tenké a propustné jako buněčná membrána — a nejen stěny mezi milenci, ale i mezi světy.
- Hrdinové Němcových příběhů hledají právě v tomto pohraničním pásu mezi světy skutečnými a jen tušenými nějakou formu milosti, ať už je kýženými odpustky nová láska, nový život, nebo alespoň pochopení toho dosavadního.
- Nové povídky Ludvíka Němce jsou vážnější a niternější nežli v předchozí *Lásce na cizím hrobě*, jsou však stejně pečlivě vybroušené. Asi jako magická zrcadla, v nichž vidíme nejen milenecké páry, nejen autorovu skrytou tvář, ale především sami sebe...

Odpustky pro příští noc z recenzí:

- Povídky se v sobě zrcadlí nejen prostřednictvím titulního motivu odpustků (a touhy po odpuštění, již si koupit nejde), ale hlavně umístováním motivů rozhlasu, hudby, divadelní role a masky, kříže, kostela a víry. S blížící se šedesátkou jako by Ludvík Němec zvažněl. Do hravého světa jeho próz vstoupili nemrtví; přízraky, které jsme svým životem stvořili nebo kolem sebe nastřádali. Přestože mají hororovou, umělou podobu, dost z nich mrazí. A tento efekt v nich – věřím – zůstane, i když letošní vedra ustoupí podzimu. Tahle kniha není čtivem na jednu sezonu. (Petr A. Bílek)
- Němcovy povídky v sobě mají zvláštní poetiku, založenou na kultivovaném a barvitém jazyku. V knize Odpustky pro příští noc vytríbené věty ostře kontrastují s brutální vulgaritou zejména mužských postav. Vulgarity autor obaluje slovy uhlazenými až hyperkorektními, mezi úvahami o Bohu se stejnou měrou objevují řeči o sexu. Záměrem autora však není zesměšňovat víru v Boha ani vést mravokárné řeči. Boha a vulgarity nepojímá jako nesmiřitelné protipóly, ale jako různé aspekty, tvořící součást života. (Jiří Lojín)

Láska na cizím hrobě, 2014, povídky

- *Láska na cizím hrobě*, s podtitulem *románky*, čítá pět ucelených hutných povídek, z nichž by každá vydala na samostatný román.
- Příběhy jsou vzájemně propojeny hlavní postavou, tématem a způsobem vyprávění. Z této řady tvarem vybočuje poslední povídka (*Vybřežení*) ve formě dramatu, kde se dialog ve snové atmosféře proplétá s monologem.
- (I. Frühaufová)

Láska na cizím hrobě

z recenzí

- Snad žádné téma není v literatuře tak často zmiňované, jako láska. Někdy i prodejná láska. Ale proč používat eufemismus takového druhu. Ve své podstatě jde o prostituci. Podobného zjemnění se dopustil i Ludvík Němec, když svou knihu povídek nazval *Láska na cizím hrobě*. V jeho povídkách nejde ani tak o lásku, jako o sex a již zmíněnou prostituci.
- Knihu *Láska na cizím hrobě* tvoří pět komponovaných povídek vzájemně propojených postavou prostitutky Darji a tématem sexu. Autor si nebere servítky, nesnaží se o sexu psát tak, aby neurazil čtenářův jemnocit. Používá vulgární výrazy, ale nepůsobí to jako snaha o laciný efekt. Autor je zároveň vypravěčem, jeho příběhy pojednávají o blízkých lidech, reálných i smyšlených. Přestože se děj odehrává v současnosti, mohl by být, až na některé detaily, situován do jiné doby i místa. Bude se líbit zejména milovníkům syrových a nepříkrášlených textů, kterým nevadí množství vulgárních výrazů. (J. Lojín)

Ludvík Němec - životopis (1)

- Narodil se v učitelské rodině, spolu s rodiči žil v Kyjově (1957–1959), Karviné (1959–1969) a Pohořelicích u Brna. Od roku 1972 studoval na gymnáziu v Mikulově. Po maturitě (1975), dvou měsících studia na Střední knihovnické škole v Brně a krátkém pobytu v redakci Rovnosti působil v letech 1976–1981 jako turistický průvodce po kasematech na brněnském Špilberku.
- Od roku 1981 pracoval střídavě v redakci zábavy a v literárně-dramatické redakci brněnského studia Čs. rozhlasu, v letech 1992–1995 a 1998–2013 byl jeho ředitelem. Od roku 2014 je slovesným dramaturgem rozhlasové Tvůrčí skupiny Regiony.
- (Slovník české literatury po roce 1945, www.slovníkceskeliteratury.cz/)

Ludvík Němec - životopis (2)

- Od roku 1973 publikoval v periodikách Tvorba, Literární měsíčník, Mladá fronta, Rovnost (próza i recenze), Rudé právo, Nové slovo, Čs. voják, Brněnský večerník, Tvar (v příloze Tvary č. 5/1994 kratší verze povídkové knihy Já jsem ta tma a Host (zde 2008 rubrika Ghost).
- Je autorem rozhlasových her Ptáci v mlze (1982), Kam se, ptáčku, kam schováš... (1985), Mrtvá sezona (1996) a humoresky Die Idiotische Idee aneb Kabaret Bezruč (2017), dále pak sci-fi her pro mládež Oheň pro Promethea (1984), Jablko pro Adama (1985), Posel z hvězd (1985) a Hodina hvězdného zpěvu (1986).

(Slovník české literatury po roce 1945, www.slovníkceskeliteratury.cz/)

Ludvík Němec - životopis (3)

- Němec vyvolal pozornost již svým debutem *Nejhlasitější srdce ve městě*, který napsal v devatenácti letech. Vidění lásky jako dramatického, eticky závažného citu se spojovalo s nápadnou charakterizační schopností a s vědomým úsilím stylizačním.
- „Šachový román“ *Hra na slepo* na této základně dospěl k vyváženému tvaru: časově složitě rozvíjené a z různých perspektiv komponované vyprávění se zde prolíná s odkazy jak k neliterárním textům, tak k antickému mýtu, jenž propůjčuje příběhům ze života autorových vrstevníků nadčasovou platnost. *Průvodce povětří a tmou*, který odrážel zkušenosti autora průvodcovského působení na Špilberku, ověřoval nosnost této náročné prozaické techniky i pro hravější, téměř žánristicky rozvíjený příběh.
- Román *Negativ* znamenal návrat k základnímu autorskému problému: stal se generační sondou do mravního klimatu společnosti na sklonku osmdesátých let.

(Slovník české literatury po roce 1945, www.slovníkceskeliteratury.cz/)

